

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Ver, Hyems, Sol.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A dextera pileum tenet, lœvam quam late potest discapedinatam exporrigit, cum inscriptione, LIBERTAS AUG. Quamvis vero pileus per se sit libertatis signum, manus ea tamen ita passa significatum adauget. Sed enim ut de parturientium fascinatione per implexas manus dicebamus, ita contrarium est in numo Julij Piæ, ubi partus felicitas explicatur, in quo Venus lœva hastæ innititur, dexteram expansam ostendit, cum inscriptione, VENUS GENETRIX. Romani enim genus à Venere, propter Aeneam ejus filium, seducere asleverabant, maxime vero gens Julia.

VENUS GENETRIX. CAP. X.

Quæ quidem condente & dicante Julio Cæsare, templum erexit Veneri Genetrici, cuius Plinius, Tranquilius & alii meminere. Legimus & Cæsar's tesseram fuisse, VENUS Genetrix: ut Sylla, Apollo Delphicus: Marii, Lareus. Observandum autem, in numo scriptum esse GENETRIX per e media syllaba, prout veteres Grammatici scribent, dum monent, cum tamen genitor per i notandum agnoscant.

LIBERALITAS.

CAP. XI.

Est & illud frequentissimo Latinitatis usu dictatum: Manu remittere, liberalitatis & donationis significato, quo loquendi modo lusores præcipue utuntur: nam Remittere manus, est Condonare Collusori jaquam, quem sua ipse manu damnosum fecisset, debueritq; ob id numeros exolvere. Hinc legere est in epistola Octaviani Augusti ad Tiberium: Ego perdidis viginti milia manus quidcum, sed cum effuse in lusu liberalis fuisse, ut soleo plerumq; nam si quas manus remisi cuique exegissim, Exsist apud aut retinuisse, quod cuiq; donavi, vici fuisse vel quinquaginta milia: sed hoc malo, benignitas enim mea Aug. c. 71. ad cœlestem gloriam effert. Præcipue vero dextram liberalitatis & ergotomis indicium esse voluerunt: utpote qua, uti prompta est, & ad capiendum expeditissima, ita & ad porrigendum ergandum; usitatis sitissima. Unde Graci δῶεγι illud suum mensuræ de manu sumptæ vocabulum, de quo alibi locus, suis, deductum volunt, quod scilicet inde dona porriganter. Sed quoniam tam liberalitatis quam libertatis significatum in dextera ponunt, hujusmodi disciplina longe melius sacra nostrorum literæ prodiderunt: veteres enim Theologi, qui divinorum nominum significata perscrutantur, eam inesse vim in Dei dextera intellexere, unde pulchra, grata, leta, omnia provenirent, proprioque nomine Michaelis vocari. At Gracorum Theologia Michaelis vim in Deo eam esse dicunt, quam Mathematici Veneri dedicarunt. Psalmio decimo supra centesimum jubetur Christus sedere à dextera Dei patris, ubi Theologi per Sessum, Requiem & fruitionem divini imperii, & patri, & filio propriam, & honore parem intelligent. Dei vero dexteram, effusissimam ejus benignitatem interpretantur. Lævam demum Aram, et eam in Deo vim esse dicunt, unde fortia, dura, & castigantia procedant, idq; numeris Gabrialem appellatum, quod Astronomi ex Gracorum Theologia Martem esse dixerunt.

VER, HYEMS, SOL.

CAP. XII.

A pud Græcos, Latinosque Poetas plerumque, reperimus centimanum Briareum, centimanumque Gygem: quin & Homerus Solem ἵκαντις ζειεց nuncupavit, quorum significata cum hieroglyphicon instar interpretentur, non importunum fuerit hic explicasse. Interpretes Hesiodi, per Briareum vernum tempus dici tradunt, ob herbarum, florum, & frondium copiam, quam affluenter adeo sumministrat. Per Gygem vero, hyemem, & ipsum centi-

manum,

*Hom. Iliad.
a. 402.
Virg. Aen. 6.
Horat. 2.
Car. od. 17.
Centimanum.*

H h h

manum, ob ea multa, quæ jam dudum collecta congestaque in varios mox usus distribuit, & negotiis quæque suis accommodat. Quod vero & Sol centimanus Homero sit, multa & innumerabilia ejus officia, quæ magis aperta cognitaque sunt, quam recensere oporteat, efficerunt.

OFFICIA MUTUA. CAP. XIII.

Cessit & in proverbium mutui beneficii officiū ab officio provocati, *Manus manum fricat*,
ex Epicharmi Comici versiculo, quem in ore fuisse semper Prodigio Sophistæ, Socrates apud
Platonem memorat, Axiocho. Erat vero hujusmodi:

*Ulitur eo
Seneca in
lib. de mor-
te Cesaris.*

χεὶς χεὶς τίπτει, δάκτυλοι δὲ δακτύλει,

*Ne manus manum fricabit,
Da quid, auferes quid.*

Sed enim illud vulgatum magis:

χεὶς χεὶς τίπτει, δάκτυλοι δὲ δακτύλει.

sic enim manuscripti codices habent, quod alii suo freti ingenio corrigere voluerunt, quæ rem
est ratio minus animadvertisse:

Manus manum, digitis interim digitos lavant.

OPEM FERRE. CAP. XIV.

Eadem dextera, quæ *Pullaria* Plauto dicitur, passis digitis opis ferendæ fuit hieroglyphicum:
cujusmodi species in Opis deæ simulacro aliquot in numis observatur, quasi ea opem omnibus
velle se ferre pollicetur. Quinetiam & nunc vulgo, & apud veteres usurpatum illud *τιμόνη* dicitur.
Εἰδὼς μανον ἀδυοντε, quoτισ ὄπεραν νοστραν αἰλούνηγονοιον adjicimus. Hinc-
apud Maronem Palinurus ad Aeneam clamat:

En. lib. 6.

Da dextrum misero, & tecum me tolle per undas.

Leygit. 6. 6.

Sane illud sumptum à sacris, in quibus quispiam adveniens admotæ vicitimæ manu, fiat & ipse par-
ceps sacrificii. Sed hoc frequentius apud nostros, cum infantes ab originali labe per sanctas aquas
expiantur, iusticibusq; eorum dies celebratur: quicumq; enim manus admodum ad intantum dum
sacrū id peragitur, paternis fæsi obligant officiis, & artissima pietatis necessitudine & nato, & para-
tibus conjunguntur, propemodumque affines fiunt. Quod vero de manibus sacrificio admotis &
cebamus, quod Theologi nostri interpretantur eo Levitici loco. *Quicunque illa attigerit, sanctificatur*, id dicunt ostendere, quod in disputationibus, quæ de Deo sunt, Theologicisq; misteriis, sumit
nobis tantummodo tangere, quemadmodum qui vult igne calefieri: nam is si interius manum im-
mittat, pro eo quod poterat & fatis erat calefieri, comburitur: sic qui profundius, vel altius de Deo
disputare præsumit, pro eo quod glorioius aliquid ostendere affectat, in blasphemiam cadit, dum
divinorum dogmatum nequit sublimitatem assequi. Ea de causa populus Israeliticus non ascen-
bat in montem Domini, sed juxta radices corona ducta desidebat, quod urinam superioris fecul-
tempora animadvertisse: non enim sanctissima hæc doctrina tot inceptorum hominum, ne ignar-
rum dicam, nugas atque cœno implicata esset & contaminata. Sed Deo Opt. Max. gratia, qui nostra
deum ætate tot authorum veterum thesauros aperuit, & in unaquaque disciplina proferre vo-
lentibus, veram, facilem, brevemque viam patefacere dignatus est. Quod vero ad hanc rem facit,
monet Paulus, haud facile cuiquam manum imponendam, de ordinibus nimis communicaendis, q
quorum vis & ratio in Spiritus sancti contributione confitit, juxta ritum, quo impositis supra caput
manibus sacerdos dicit: *Accipe Spiritum sanctum. Id vero diligentius examinandum imperat Paulus*, ne indigno, vel improbo, vel imperitotalia conferantur.

FLAGELLUM. CAP. XV.

Significat etiam flagellum manus in Divinis literis, ut apud Sophoniā: *Extendam manum tuam*
Manu in super Judam, & super habitantes Israel, & dispersam de loco hoc reliquias Baalū. Et B. Jobus de cal-
mitibus, plagiis, & infortuniis suis loquens, *Manus Domini inquit, terigit me.* Et illud, *Tradidit mihi*
manum gladii, castigabuntur gladio significat, utpote qui occidione occidendi sint. Jam quod alibi
legitur: Firmasti super me manum tuam, de castigatione intelligendum est.

PIE